

بررسی تنوع ژنتیکی بر اساس صفات مورفولوژیکی میوه در تعدادی از تیپ های طبیعی مرکبات شمال کشور

حمید رضا روحی، رضا فتوحی قزوینی، بهروز کلعین

دانشجوی کارشناسی ارشد و دانشیار گروه علوم باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه
گیلان

نخایر ژرم پلاسما گیاهی یکی از گران بها ترین سرمایه های طبیعی هر کشور محسوب می شود. تعدادی از تیپ های طبیعی مرکبات که به دلیل جهش های طبیعی یا وقوع تلاقی های طبیعی ایجاد شده اند در کلکسیون کترا جمع آوری شده و نگهداری می شوند. با بررسی کامل و دقیق این تیپ های طبیعی می توان از تنوع ژنتیکی موجود، در برنامه های اصلاحی مرکبات استفاده کرد. این تنوع ژنتیکی بر اساس برخی صفات مورفولوژیکی میوه قابل بررسی و شناسایی است. در ابتدا تعدادی از تیپ های طبیعی مرکبات موجود در کلکسیون کترا انتخاب گردید. سپس مشخصات تعدادی از صفات مورفولوژیکی میوه در تیپ های طبیعی مرکبات و همچنین تعدادی از مرکبات غالب منطقه شمال (پرتقال سیاورز، پرتقال تامسون ناول، نارنگی اُنشو، نارنگی کلمانتین،

پنجمین کنگره علوم باغبانی ایران - شهریور ماه ۱۳۸۶ - دانشگاه شیراز

نارنج، سلطان مرکبات، دارابی، بالنگ، لیمویورکا) به عنوان نمونه های شاهد، بر اساس توصیف نامه (Descriptor) مرکبات ثبت گردید. سپس ارزش گذاری صفات انجام شد و این رتبه ها به عنوان حالت های مختلف هر کدام از صفات توسط نرم افزار آماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و تجزیه کلاستر انجام شد که در نهایت نمونه ها در ۱۱ گروه تفکیک شدند. گروه اول، گروه پرتقال ها که تشابه زیادی با نارنج و پرتقال داشتند. گروه دوم، گروه نارنگی ها، گروه سوم، گریپ فروت، گروه چهارم، لیمویورکا، گروه پنجم، دارابی، گروه ششم نزدیک به دارابی، گروه هشتم، بالنگ، گروه های هفتم و نهم نزدیک به بالنگ، گروه دهم نزدیک به سلطان مرکبات، گروه یازدهم سلطان مرکبات. بررسی گروه ها نشان داد که تیپ های طبیعی مرکبات و نمونه های شاهد بر اساس تشابه صفات مختلف به یکدیگر در گروه های مختلف قرار گرفته اند.